

VÅRA FÖRFÄDERS

STRIDS-

VAPEN

1873

Våra förfäders
stridsvapen
– Återutgivning av text från 1873

av Karl Fredrik Wiberg

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-183-4

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

Så länge det har funnits arkeologer har vapen varit några av de mest intressanta fynden.

I den här e-boken kan du läsa om några av de viktigaste typerna av vapnen från järnåldern.

Den här e-boken skrevs redan 1873 och handlar om några av de mest spännande vapnen i samlingarna vid dåvarande Gävle museum, museet är i dag Länsmuseum Gävleborg.

I detaljerad form beskriver arkeologen och författaren Karl Fredrik Wiberg vapen som svärd, spjut, pilar och yxor.

Du får veta allt om deras ursprung, var de hittades och vad som är unikt för varje vapen.

De flesta fynden som presenteras är från Gävleborg och de är illustrerade med vackra teckningar av författaren Wiberg.

Eftersom den här texten skrevs på 1800-talet så innehåller den mått, ord och personer som inte är så bekanta i dag. Därför har vi kompletterat originaltexten med en kortfattad ordlista.

Våra förfäders stridsvapen – text från 1873

Den här texten publicerades ursprungligen år 1873 i tidskriften "Svenska Fornminnesföreningens Tidskrift" med rubriken "Våra förfäders stridsvapen, efter fynd i Gestríklands forngrafvar". Författare till texten är Karl Fredrik Wiberg (1813–1881).

Förf. måste börja med den allmänna anmärkningen, att alla forngrafvar i Gestríkland, hvarom han erhållit någon fullständigare kunskap, tillhöra den senare jernåldern, likasom han måste på förhand förklara, att de fornsaker af jern som kommit för hans ögon samtliga föreskrifva sig från samma tid. Allt tyder på att kulturen inom landskapet är jemnförelsevis ung och att den säkert icke får uppdragas inom några högre tiderymder, om också ett fynd från den tidigare jernåldern blifvit anträffadt vid gränsen mot Westmanland¹.

De vapen som i Gestríklands grafvar blifvit påträffade äro svärd, spjut, stridsyxor, pilar och sköldar, alla i mer och mindre fragmentariskt skick.

---

¹ Se *Antiqvarisk Tidskrift för Sverige*.

Svärden.

Det har alltid förefallit oss såsom en särdeles anmärkningsvärd omständighet, att de svärd man uti Gestrikland från ifrågakvarande period anträffat, med hittills blott ett enda undantag, *tillhöra en och samma typ*. Vi känna icke om någon annan fornforskare gjort en motsatt erfarenhet, men sådan är *vår*: vi grunda vårt omdöme på ungefär 10 ex., som vi haft tillfälle att se: de hafva varit hvarandra i det allranärmaste lika. Denna typ motsvarar n:o 494 i Worsaaes Nord. Oldsager. Dylika svärd hafva således funnits i Danmark; men, hvad vi ur särskilda skäl böra beakta, är att de i stort antal påträffas i Norge, efter hvad vi sjelfva sett på Norges Museum i Christiania och af enskilda meddelanden derifrån erfarit².

Dessa svärd äro tve-eggade, breda, trubbspetsade, af den längd som är normal för den romerska spatha-formen, sådan att, »då spetsen sättes emot marken, fästets knapp når en man af medelmåttig längd upp till höften;» det är, efter hvad anträffade exemplar visa, 3 fot och några tum. Bredden på klingans öfra hälft är omkring 2 dec.-tum, men nedra hälften afsmalnar småningom och slutar omsider i en något trubbig spets. Nedefter flatsidorna löper denna fingersbredda utkälning, som man, i likhet med hvad Tyskarne gjort, kan kalla blodrännan.

Efter den förstöring som Gefle museum undergick i 1869 års

---

2 *Nemligen af förf:s vän, den unge, men högt förtjente norske fornforskaren hr A. Lorange.*

brand, kunde endast 4 svärd återfinnas af det minst dubbla antal som förut fanns. Dessa fyra, vi måste medgifva det, mer eller mindre defekta exemplar, ligga nu framför oss, jemte ett femte, funnet förlidet år i Björke by, Hille socken. I trots af den ofullständighet hvaraf de alla i någon mon lida, kunna de lyckligtvis förträffligen komplettera hvarandra, så att något tvifvelsmål öfver det ena eller andra partiets utseende alldeles icke kan ega rum, likasom något tvifvelsmål icke heller kan uppkastas om huruvida de alla tillhöra samma typ. Vi vilja studera dem något i detalj:

N:o 1 Serien B i Gefle museum är af alla svärd den bästa bibehållna. Det eger en längd af 2 fot 6,5 dec.-tum nedanom fästet eller till parerstångens underkant; från denna åter till öfverliggarens öfverkant hafva vi 4,6 dec.-tum. På detta exemplar är knappen förlorad³; men på ett annat, B 2, derå han är bibehållen, ligger hans spets 5,5 dec.-tum öfver parerstångens underkant, på ett tredje ex. B 3, 6 dec.-tum; men på det fjerde, B12, endast något öfver 5 dec.-tum. Förf:n måste likväl anmärka, att på de tvenne, i detta hänseende kortaste exemplaren, tenen är något böjd; detta gör emellertid icke allt.

Detta svärd eger, sade vi, parerstång. Denna är emellertid ingenting annat än en långdragen, oval jernskifva, som skiljer klingan ifrån handkaflen. Parerstångens dimensioner äro:

B1	längd	3,4	största bredd	0,9	tjocklek	0,6 dec.-tum
B2	"	3,4	"	0,8	"	0,6 "
B3	"	3,7	"	1,0	"	0,7 "
B4	"	3,2	"	?	"	? (mycket bristfäl-

ligt).

B12 " 3,5 " 1,0 " 0,6 dec.-tum

Tenen från parerstångens öfverkant till öfverliggarens underkant har på de tre förstnämnda exemplaren resp. 3,4, 3,2, 3,8 dec.-tums längd, på B 12 åter 3,0.

Öfverliggaren, till utseende lika med parerstången, men något mindre, har på

B1 längden 2,8 största bredden 1,1, tjockleken 0,6 dec.-tum

B2 " 2,7 " 1,0, " 0,6 "

B3 " 3,3 " 1,1, " 0,7 "

B2 " 2,8 " 0,9, " 0,5 (mycket

förrostad).

På öfverliggaren är med två nitar fästad knappen, eller såsom vi skulle rättare säga, hatten, en verklig »trekantig hatt» af jern, hvars bas fullkomligen fogar sig efter öfverliggarens ovala ofvansida, sjelf upptill sammanslutande sina bugtiga sidor till en rygg och i en spets. Denna slutprydnad, som på B1 gått förlorad, har på B2 höjden af 1 dec.-tum, på B3 1,3 och på B12 1,1 dec.-tum.

Fästet får härigenom en höjd från parerstångens underkant till hattens spets af omkring 5 1/2 dec.-tum, och lemnar derigenom ett, såsom det tyckes, tillräckligt utrymme för en väldig kämpahand. Handkaflen af trä var beklädd med skinn eller stundom med en tunn metallplåt; detta är dock blott en gissning.

Fullt säkert är deremot, att man brukade pryda fästets framstående delar med ett slags försilfring, hvarefter de oss föreliggande svärden ännu visa tydliga spår. Parerstången, öfverliggaren, hatten äro på de i dagen liggande sidorna öfverhöljda med små lodräta linier, inritade så tätt som möjligt intill hvarandra och

fyllda med silfvertrådar. Silfret blir ofta icke genast synligt i anseende till den ytterst liggande rostbeklädningen: man måste därför öfverfara dessa delar med en fil, hvarpå snart en liten silfveryta börjar blicka fram ur rost-omgifningen. Samma slags försilfring på dessa svärd har man iakttagit i Norge, och man har förklarat den vara »paalagte riflede Sölfplader», hvarmed de gamle velat pryda sina svärdfästen⁴. Det är troligt, att denna förklaring har sin riktighet; i hvad fall som helst fick fästet härigenom till betydlig del, om också icke helt och hållet, utseende af silfver och måste så taga sig rätt ståtligt ut.

Konsten att belägga jern med silfver härstammar från Nordasien, der åtskilliga mongoliska stammar tidigt uppdröfvade denna konst till förvånande höjd, som gjort detta arbete beundradt i hela Ryssland under namn af *Brotskaja Rabota*. Det lider intet tvifvel, att detta slags arbete tidigt med de finska folken kommit fram till Östersjön⁵. Vi skulle häruti vilja se ett bevis för de omtalade svärdens finska ursprung, så mycket mera som Finnarne, äfven i den nordiska sagan, ega ryktbarhet såsom skicklige och anlidade vapensmeder.

Det är emellertid klart, att dessa vapen under den tid af lindrigast räknadt sju till åtta århundraden, som de legat gömda i de gamla hednagrafvarne, genom förrostning förlorat rätt mycket af sitt utseende och sin volym, hvarutom vanan att hopböja dem då

---

4 *Aarsberetning for 1867 af Foren. til Norske Fortidsmindesmærkers Bevaring sid. 87, Aarsberetn. for 1868 sid. 42. Så i sistnämnda årsberättelse, som i den för 1869 finnas afteckningar af svärd från senare jernåldern med dylik försilfring på åtskilliga delar af fästet: 1868 pl. II fig. 6, 1869 pl. VI fig. 35, den sednare af en mera prydlig beskaffenhet.*

5 *Bähr, Die Gräber der Liven, sid. 45.*

de nedlades i jorden och vårdslösheten som gjort sig gällande vid deras upptagande tillfogat dem betydande skador. Den fullkomliga likheten dessa svärd emellan, likasom emellan dem och åtskilliga norska och danska, kunde tyda på ett gemensamt ursprung; men hvar skola vi förlägga denna verkstad? Vi veta det icke, men föredraga åtminstone tillsvidare, att låta dem förfärdigas inom sjelfva Gestrikland af dessa i hela norden kringvandrande finska vapensmeder, som nog äfven här upptogo den första myrmalmen. Det torde böra tilläggas, att dessa svärd icke sakna påfallande likhet med sådana på andra sidan Östersjön, som man måste tillerkänna ett finskt ursprung⁶.

Vi lemna här en teckning af denna typ, af B3, som sannolikt förskrifver sig från Årsunda socken.

Vi nämnde, att vi ega ett undantag från den ofvan omtalade allmänna typen. Detta svärd eger uti inventarium för Gefle museum n:o B 13. Ursprungligen ett vackert arbete med smakfulla proportioner, är det nu tyvärr sönderbrutet i tre delar. Hvad här först faller i ögonen är en knapp i form af en pendelskifva, i tvärlinie uppifrån nedåt af 1,8 dec.-tum, men då denna skifva utlöper i spetsar på sidorna eger hon på bredden en tvärlinie af 2,2 dec.-tum. Tenens höjd är endast omkring 2 1/2 dec.-tum, hvarvid vi dock anmärka, att så genom formen af knappen, som af parerstången, utrymme för handen i alla fall vinnes, likasom att tenens skadade beskaffenhet ej utesluter antagandet att den ursprungligen haft något större längd. Märklig är vidare parerstången, om vi eljest kunna gifva detta namn åt den, åt båda sidor

nedböjda, yxformade kropp, som på detta svärd intager parerstångens ställe. Klingan, nedom parerstången är 2 1/2 fot, har nedersta spetsen afbruten och är försedd med blodränna; hon afsmalnar sakna nedåt, har upptill en bredd af 1,5, närmast spetsen åter 0,8 dec.-tum. Det hela har en längd af ungefär 3 fot.

Huruvida å fästet sådan försilfring varit anbragt som den hvarom vi ofvan talat, kan svårligen numera afgöras i anseende till den förrostning som träffat hithörande delar. Vi lemna här en teckning af detta svärd, hvartill vi icke sett något egentligt motstycke annorstädes än bland de gamle Livernes vapen hos Bähr⁷; men vid jemnförelse synes dock företrädet tillfalla gestrikesvärdet med afseende på formen.

Svärdsskidorna voro, såsom man vet, af trä; det är således naturligt att vi icke funnit några sådana; men de beslag, hvarmed man stundom brukade pryda dem, anträffas icke så sällan, skulle vi tro. Vi hafva emellertid icke funnit något sådant i Gestrikland.

Spjutet.

I folkens barndom är spjutet ett långt vanligare vapen än svärdet; det fortfar, äfven efter dettas antagande, länge att vara det viktigaste. Förhållandet kan svårligen hafva varit annorlunda hos de nordiska folken, om också i den högre nordens grafvar spjutet kanske icke så ofta förekommer som svärdet, en omständighet som för öfrigt bland mycket annat kunde vitna om att odlingen i dessa trakter är jemnförelsevis yngre.

Gefle museum eger för närvarande 4 spjutspetsar; vid 1869 års brand gick ett mycket vackert exemplar af detta vapen förloradt. Vi börja vår beskrifning med den som inventarium upptager under beteckning B 5.

Denne var ursprungligen åtminstone 1 fot 4 dec.-tum lång, nu är han genom skaftrörets stötning nedbragt till 1 fot 3,5 dec.-tum; största bredden ligger på midten och utgör 1 dec.-tum. Den något convexa eggen afsmalnar småningom mot spetsen, likaså mot skaftröret, vid hvars början bredden utgör 0,7 dec.-tum. Längden har således utgjort 14 ggr största bredden. Skaftröret är rundt och har för närvarande ett djup af 2,5 dec.-tum med en diameter af 0,7 dec.-tum; det är på båda sidor orneradt med några inom hvarandra liggande öglor, inritade i jernet. En dylik ögla visar sig ock under sjelfva eggarna, der dessa börjar framgå från skaftröret. Sidorna hafva fått en temligen hög facettering. Nedersta delen af skaftröret är bortstött.

B 14. Detta spjut är genom skaftrörets afbrytande deladt i två stycken, som tillsammans hafva en längd af 1 fot 8 dec.-tum, men ursprungligen måste det varit något längre. Bredden är, utom vid skaftrörets början, der den något vidgar sig, ungefär densamma som bredden på B 5, med hvilket detta spjut har betydlig likhet. Skaftröret prydes med rundt om detsamma dragna knippen af ringar, fyra och fyra tillsammans till 1,5 linies bredd och på 2 liniers afstånd från hvarandra. Spjutet har blifvit krökt vid nedläggandet i grafven och vid nedra delen af skaftröret är fastgyttrad en massa af kol och andra förbrända ämnen, hvilken massa numera är alldeles stenhård.

B 15, en alldeles ny typ, har en längd af 1 fot 4 dec.-tum, största bredden har ursprungligen varit 2 dec.-tum ett par fingers bredd nedom skaftröret, som sjelf har en längd af 4 dec.-tum. Bladet är

temligen platt med obetydlig facettering och slutar i en nästan trådlig spets. Närmaste likhet har 498 hos Worsaae. Vi lemna dock här en afbildning.

B 16 har alldeles samma form som B 15, men 1,5 dec.-tum kortare, till följd deraf att spetsen blifvit afbruten.

Vi böra slutligen nämna, att före 1869 års brand Gefle museum egde ännu en sjelfständig typ, ehuru snarlik B 5, hvilken den dock öfverträffade med några tum i längden, hvarutom mellan skaftröret och bladet fanns en hals. Exemplaret var fullkomligen konserveradt och synnerligen vackert.

Vi lemna här teckningar af B 5 och B 15.

Stridsyxan.

Ett mycket vanligt vapen hos nordboerne var i äldre tider stridsyxan, och Gestriklands hednagrafvar hafva lemnat oss deraf några exemplar. Vi hafva iakttagit ej mindre än fem olika typer bland precis lika många exemplar; det visar sig således, att detta vapen var här till sina former rätt omvexlande.

Före 1869 års brand egde Gefle museum ett starkt förrostadt, derigenom ej så litet defekt exemplar, likt 491 hos Worsaae. Det skall jemte några andra saker blifvit funnet i en forngraf, men förf:n är icke alldeles säker på, huruvida det icke härstammade från Helsingland. Vid det nämnda olyckstillfället gick imellertid denna yxa förlorad.

Sommaren 1871 inlemnades till museum två yxor, påträffade under jordbruksarbete i Lunds by, Valbo socken, i en längesedan

förstörd grafbacke. De äro uti inventarium upptagne under beteckningarne B 6 och B 7.

B 6, ett genom förrostning betydligt defekt exemplar, mäter ifrån hammarens slagsida till och med eggen omkring 5 dec.-tum, hvarvid likväl måste anmärkas, att just midten af eggen visar en bred, af förrostning förorsakad insänkning, likasom också en dylik defekt af samma orsak uppkommit på yxans underkant. Eggen bildar en båge, som upptill och nedtill utlöper i spetsar, mellan hvilkas ändar är ett afstånd af 5,5 dec.-tum. Hammarens största bredd är 1 dec.-tum. Skafthålets längd är likaledes 1 dec.-tum och dess bredd 0,7 dec.-tum. Så öfver- som underkanten äro utsvängda.

B 7 är vida bättre bibehållen än den föregående, enär hon af rosten lidit endast obetydlig skada. Från hammarens slagsida till och med eggen håller denna yxa 5,3 dec.-tum. Eggen, som utgör en lägre cirkelbåge än eggen på B6, har mellan spetsarne 3,7 dec.-tum. Hammarens slagsida är 1 dec.-tum bred, 0,8 dec.-tum hög. Skafthålet är 1,3 dec.-tum långt och 0,9 bredt, hvilket tyder på ett temligen tjockt skaft. Tjockleken af yxan närmast invid skafthålet är 0,8 dec.-tum. Hon har så öfver- som underkanten utsvängda.

B 17 är en stridsyxa af vida större tyngd och dimensioner. Ifrån hammaren, som här är svängd i ett slags spiralförm, mäter hon 6,5 dec.-tum till eggen. Öfver eggen, som är obetydligt krökt, håller hon 3,6; skafthålet har på längden 1,4 på bredden 0,7 dec.-tum. Hammarens bredd är 1,3. Öfverkanten var ursprungligen vågrät, underkanten är mycket ursvängd. Denna yxa är funnen i Björke by, Hille socken, likasom

B 18, som är B 17 lik, endast en half tum kortare ifrån eggen till hammaren. Denne är på B 18 fullkomligt slät. Båda yxorna är af

rost starkt anfrätta.

Pilen.

Under beteckningen B 22 har Gefle museum en liten pil af jern, närmast jemförlig med n:o 341 c hos Worsaae, hvarvid dock måste anmärkas, att gestrike-pilen är tresidig, med från vinklarna framskjutande skarpa kanter. Längden är något öfver 3 dec.-tum, och största bredden är ungefär 3 linier. Något mindre än hälften utgöres af pilröret, en liten massiv ten, tjock som en penna och småningom öfvergående i den tresidiga, något facetterade spetsen, som torde hafva hållit nära 2 dec.-tums längd, medan den yttersta, nu afbrutna delen, ännu fanns kvar. Från motsatta ändan af »röret» utskjuter en tapp af 2 liniers längd, synbarligen ämnad att lemna fäste åt pilstjerten, af hvilken numera för öfrigt icke finnes något spår. Detta lilla vapen anträffades förlidet år i Björke i Hille socken och skänktes till museum.

Skölden.

Någon fullständig sköld från denna ort har förf:n icke varit i tillfälle att se, hvilket är helt naturligt, då sköldarne i allmänhet voro af trä, ehuru jernbeslagne. Af dessa beslag, i händelse man egde dem fullständiga, skulle man emellertid med temlig säkerhet kunna sluta till sköldens form, särdeles skulle det vara förhållandet med »ringen» eller beslaget på ytterkanten. Tyvärr eger jag icke heller något sådant fullständigt, endast afbrutna bitar af tillsammans ej fullt en

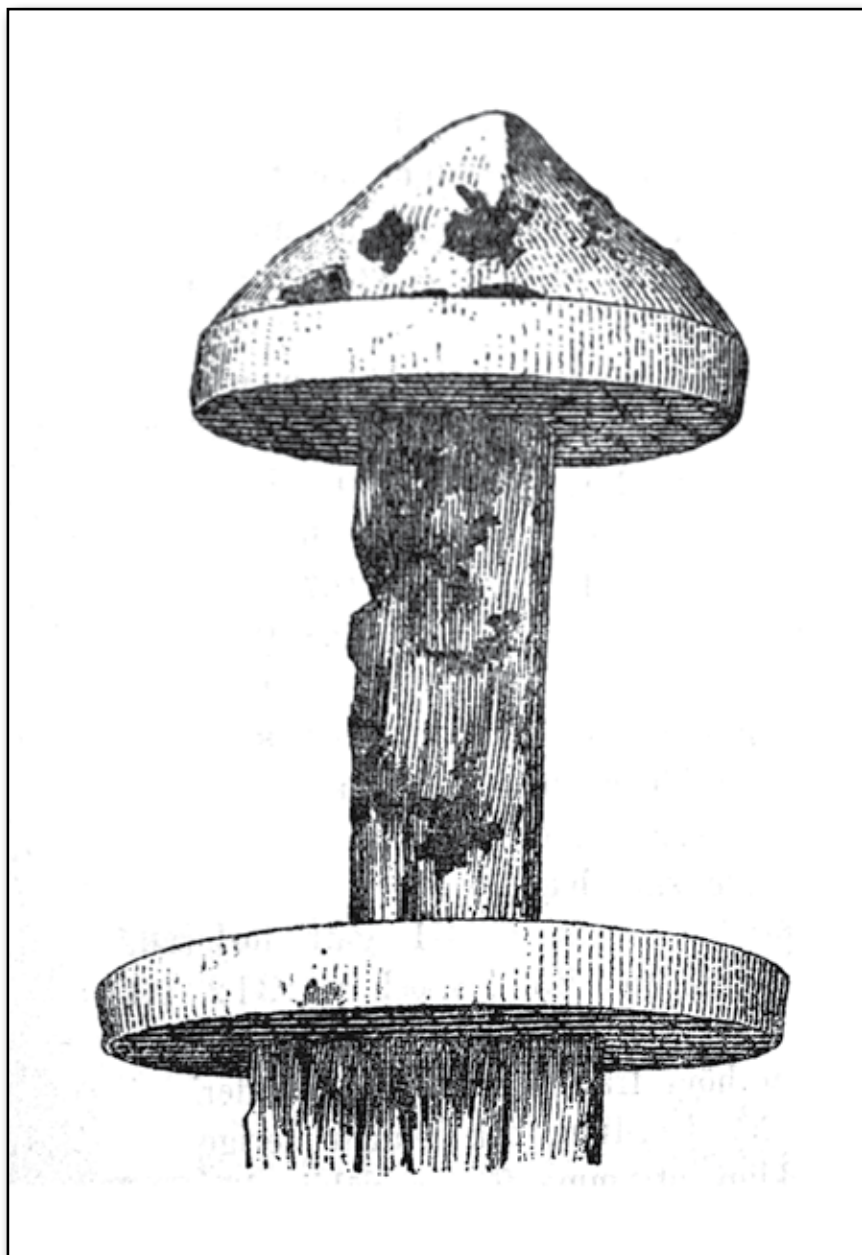
fots längd. Ej den ringaste böjning, hvaraf man kan sluta till sköldens runda form, endast på hvarannan tum en nitnagel eller ett hål för en dylik! Bredden är omkring $1/2$ tum. Nitnaglar af 1 dec.-tums längd finnas i betydligt antal; ett par sitta ännu qvar i beslaget. Före 1869 års brand egde vårt lilla museum en sköldbuckla, funnen i Häcklingeåsen i Valbo socken 1857. Hon var halfklotformig och, der hon berörde träet, försedd med en hals, som naturligtvis motsvarade träets tjocklek; på insidan af skölden utbredde sig denna hals till ett anliggande beslag, som var fästadt vid träet med en-tums nitnaglar. Efter all sannolikhet hade denne sköld varit rund.

Andra vare sig anfalls- eller försvarsvapen från hednatiden, än dem jag nu omtaladt, har jag icke i provinsen funnit; så vidt icke — hvartill jag för min del allt är något böjd — få till den tidens beväpningssystem också föras några af våra stenyxor. För att nu emellertid icke väpna emot mig sjelfva kritiken i fullaste rustning, så måste jag för tillfället lemna, så dessa utmanande vapen, som utmanande meningar å sido.

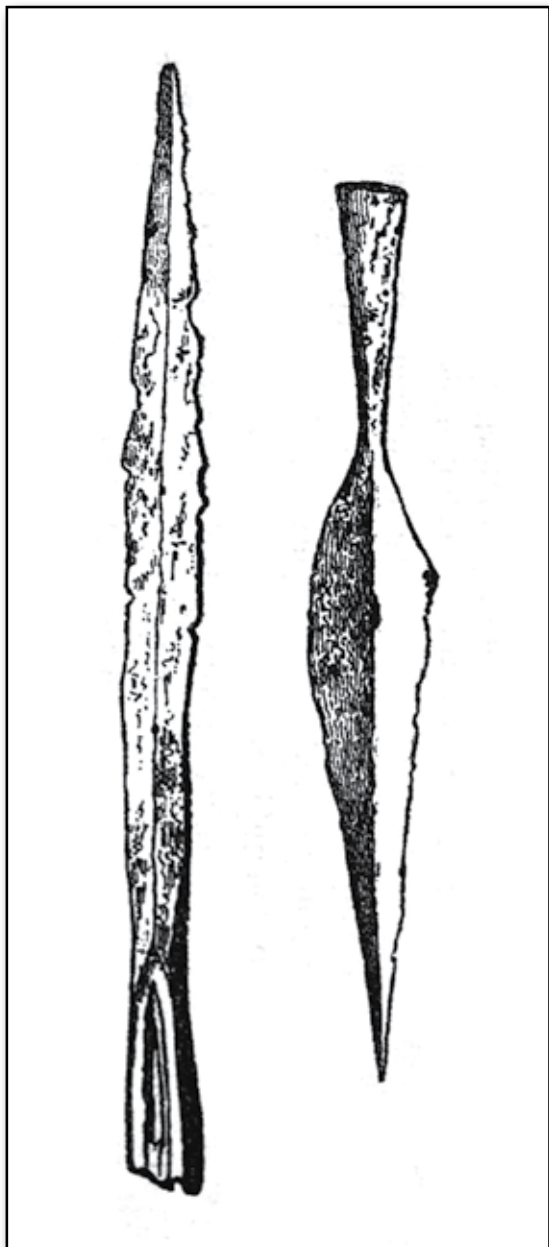

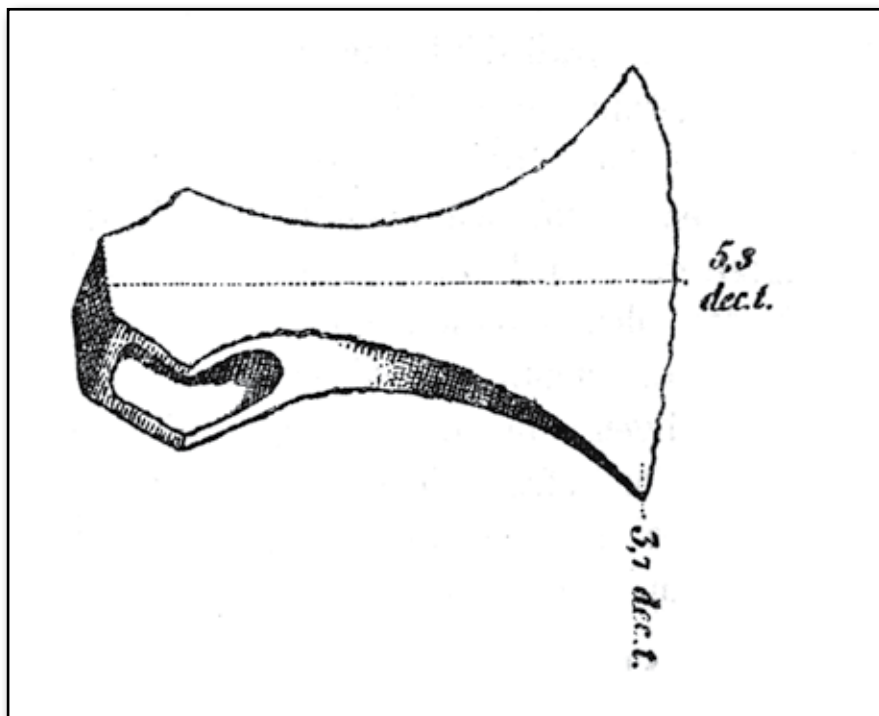
Svärd B 13.

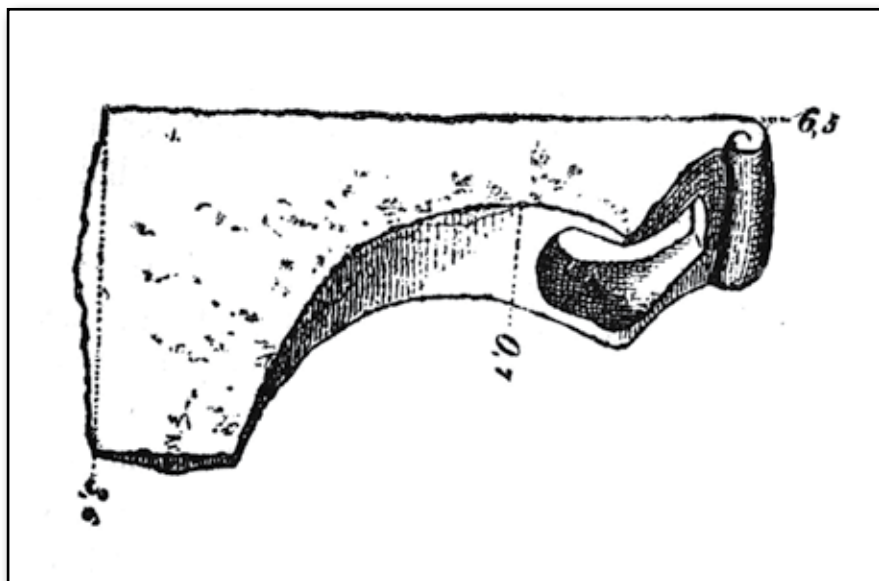
Svärd B3, sannolikt från Årsunda socken.

Spjut B 5 och B 15.

Yxa B 7.

Yxa B 17.

Viktiga ord och personer

Bähr, Johann Karl.

[1801–1869] Målare och författare. Född i Riga men huvudsakligen verksam i Dresden. Var professor vid konstakademien. Hans mest kända verk "Die Gräber der Liven" utkom 1850.

Christiania.

Gammalt namn för Norges huvudstad Oslo. Staden hette Christiania eller Kristiania mellan 1624 och 1925.

Dec.-tum.

En decimaltum är 29,69 mm.

Fot.

Längdmått. En fot motsvarar 29,6 cm.

Linie.

När texten skrevs använde man i Sverige måttet linie. En linje var 2,96 mm. 10 linjer utgjorde en tum.

Liverna.

Finsk-ugriskt folk som flyttade till Baltikum omkring år 100. Det finns bara ett 100-tal liver kvar i dag.

Spatha.

Romerskt svärd som utvecklades från de svärd som användes av kelterna under bronsåldern. Spatha-svärdet är rakt och mellan 75 cm och 100 cm långt.

Wiberg, Karl Fredrik.

[1813–1881] Svensk präst och arkeolog. Är mest känd för sin ”Atlas till Sveriges historia”.

Worsaae, Jens Jacob.

[1821–1885] Den danske historikern och arkeologen Jens Jacob Asmussen Worsaae levde 1821–1885 och var bland annat chef för Nationalmuseet i Köpenhamn samt kulturminister i den danska regeringen 1874–1875.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"

- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulla patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)